

Dev Bir Sergi: Avni Arbaş'ın 60 Yıllık Resim Serüveni

Türk resminin ustalarından Avni Arbaş, resimle geçen 60 yılının özetini şu sözlerle yapıyor:

"Neden resim yapıyorum? Kendi hissettiklerimi anlatmak için... Başkalarının söylediklerini yaparsam kendi resmimi yapmış olurum. Geleceğin veya geçmişin değil kendi resmimin peşindeyim ben."

Türk resminin ustalarından Avni Arbaş'ın 60 yıllık resim serüveni, **İş Sanat Kibele Galerisi**'nde 6 Aralık 2001 - 26 Ocak 2002 tarihleri arasında yer alan "Avni Arbaş Retrospektif Sergisi" ile buluşuyor.

Avni Arbaş'ın, 10 özel koleksiyondan seçilen ve aralarında "Manzaralar", "Nature-Mortlar", "Portreler", "İnsan Manzaraları", "Atlar/Atlılar" gibi temaları konu alan 110'u aşkın yapıtının yanı sıra, sanatçının yaşamından önemli kesitlerin, fotoğrafların yer aldığı bu dev sergi kapsamında, Türki-

ye İş Bankası Kültür Yayınları tarafından yayımlanan Avni Arbaş kitabı da sanatseverlere sunuldu. Ferit Edgü'nün kaleme aldığı kitabın grafik tasarımını Erkal Yavi gerçekleştirdi.

Ferit Edgü, resme başladığı yıllardaki çizgisini geliştirerek bugüne kadar getiren ve bu süreçte moda olan akımlara kendini kaptırmayan Avni Arbaş'ı kitapta şöyle anlatıyor: "O, kendinden önce varolan resmin dilini kullanarak, o resim dili içinde kendi sesini, dilini ve kişiliğini aramıştır. Bu nedenle Avni'nin yaklaşık yarım yüzyıllık sanatında iniş çıkışlarla karşılaşmıyoruz. Nerede olursa olsun hep aynı resmi yapıyor. Avni gibi sanatçılar, kendinde bir geçmiş ve o geçmiş içindeki sanatçılardan bazılarını seçer yol gösterici olarak. Onlara öykünmek için değil, onlarla bir göbek bağı olduğunu sezdiği için böyledir bu.."

Modern resmin ustaları arasında Avni Arbaş'a en yakın sanatçının Picasso olduğunu belirten Edgü, "resim, benden daha güçlü, ne isterse yapıyor bana" diyen Picasso'nun tam tersine, Arbaş'ın "resme söz geçirmeye çalıştığını" söylüyor. Sanatçının, öğrencilik döneminden yıllar sonra gerçekleştirdiği gerek desenlerinde, gerek yağlıbovalarında belli bir ustalığın izlerini taşıdığını ekleyen Edgü, Arbaş'ın sanat çizgisini ise şöyle değerlendiriyor: "...Bu resimlerde gördüğüm bir şey var ki, o, pek o kadar olağan değil. Avni'nin Türkiye'de, daha sonra Fransa'da, daha sonra yine Türkiye'de geçen, uzun sanat yaşamı boyunca, Akademi'deki gençlik yıllarında tuttuğu yoldan ayrılmamış olması. Kuşkusuz, aradan geçen yıllar boyunca hep aynı resmi yaptı demiyorum. Ama her zaman aynı anlayışta resimler yaptı diyorum".

Arbaş ise, "Resim bir itiraftır" diyor ve ekliyor: "Hayatın gayesi kendisi olmaktır insanın. Kalkıp başkası olmaya kalksam ne ifade eder bu... sanatçı kendini ifade eder resimlerinde." Eleştirmenler, Avni Arbaş'ı doğanın bir kopyacısı olmaktan kurtara-

nın, modeli yani doğayı kendi tuvalinde yeniden yaratması olarak yorumluyor. Ferit Edgü ise *“Arbaş’ın yapıtlarında, sahte bir naiplik, folklorla dayalı bir yerellik ve rastlantısal bir şiirsellik yok. Arbaş’ın resimlerinde insanlar var, dünya var... özellikler de atlar, hareket ve mücadele.”* diyor.

Resimle Bütünleşen Bir Hayat: Avni ARBAŞ

1919’da İstanbul’da doğan Avni Arbaş’ın resimle ilişkisi çocukluk günlerine, babası Kuvâyi Milliye subaylarından süvari albayı Mehmet Nuri Bey’in çalışma odasında gördüğü suluboyalara ve yine babasıyla başladığı ilk resim alıştırımlarına kadar uzanıyor. Sanatçı bu süreci ‘Kendimi bildim bileli resimle iç içeyim, hayatımın hiçbir döneminde “ne yapmalıyım?”, “ne olmalıyım?” gibi bir düşüncem ve endişem olmadı’ sözleriyle açıklıyor.

1946 yılında Galatasaray’dan mezun olup,

kazandığı bursla Fransa’ya giden sanatçı, aynı dönemde yaşamlarını Paris’te sürdüren ressamlarımız Fikret Mualla, Abidin Dino, Nejad Devrim, Mübin Orhon ile birlikte “L’ Ecole de Paris” sanatçıları arasında anıldı.

1951’den bu yana İstanbul, New York, Paris, Ohio gibi sanat merkezlerinde kişisel sergiler gerçekleştiren Avni Arbaş, yaşamının 30 yılını Paris’de geçirdi ve 1977’de Türkiye’ye döndü. 1970 ve 80’lerde ağırlıklı olarak “Mustafa Kemal” portrelerinin yanı sıra, “İstanbul” ve “Boğaz” konulu yapıtlar üreten Avni Arbaş, yaşamını Foça’da sürdürüyor. Sanatçının yapıtları İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, Ankara Resim ve Heykel Müzesi, Musee de Picasso (Antibes), Amman Güzel Sanatlar Müzesi gibi kurumların yanı sıra, Türkiye, Fransa, İtalya, İsviçre ve ABD’deki özel koleksiyonlarda bulunuyor. Sanatçı 60 yılı aşkın sanat yaşamını bir cümle ile özetliyor: “Kendime hiç ihanet etmedim.”